

KARTA KURSU

Nazwa	Historia myśli pedagogicznej	
Nazwa w j. ang.	History of Pedagogical Thought	
Koordynator	dr hab. Ryszard Ślęczka, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		dr hab. K. Dormus dr hab. Jan Ryś dr Anna Włoch dr hab. Justyna Wojniak
Punktacja ECTS	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Cele:

- zapoznanie studiujących z rozwojem i przebiegiem procesów edukacyjnych i instytucji oświatowych w przeszłości oraz kształtowaniem się postaw społecznych wobec nauczania i wychowania dziecka z niepełnosprawnościami.
- zwrócenie uwagi na uwarunkowania procesów edukacyjnych w poszczególnych okresach dziejów, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu nauk medycznych, prawnych i psychologii na powstanie i rozwój pedagogii specjalnej
- zapoznanie z dokonaniem najwybitniejszych postaci w dziejach oświaty i wychowania i ich działaniami na rzecz likwidacji wykluczenia społecznego i integracji oświatowej
- nabywanie umiejętności retrospektywnego wyjaśniania współczesnych zjawisk pedagogicznych, ukazywania ich historycznego rodowodu i postrzegania perspektywy dalszej ich ewolucji;
- analiza historycznego rozwoju instytucji kształcenia i opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnościami;
- ukazanie historycznych źródeł subdyscyplin pedagogicznych, ze szczególnym uwzględnieniem genezy i rozwoju polskiej pedagogiki specjalnej

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza historyczno-literacka na poziomie szkoły średniej
Umiejętności	Umiejętność krytycznej i komparatystycznej analizy tekstu naukowego i poprawnego wnioskowania.
Kursy	-----

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>W01–zna genezę i rozwój historyczny pedagogiki specjalnej ze szczególnym zwróceniem uwagi na polskie dokonania w tej subdyscyplinie</p> <p>W02 - zna założenie i historyczny rozwój wybranych teorii nauczania i wychowania funkcjonujące we współczesnej pedagogice w tym koncepcje dotyczące edukacji dziecka ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi</p> <p>W03 – rozumie i właściwie ocenia z punktu historycznego rozwoju wpływ rozwoju nauki oraz czynników kulturowych i społecznych na procesy edukacyjne i kształtowanie się postaw społecznych w kwestii opieki i edukacji osób z niepełnosprawnościami</p> <p>W04 – zna historyczny rodowód instytucji zajmujących się edukacją osób o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych</p> <p>W05- ma uporządkowaną wiedzę i właściwie ocenia wkład wybranych pedagogów w rozwój teorii i praktyki edukacyjnej z uwzględnieniem rozwoju szkolnictwa i pedagogiki specjalnej</p>	<p>K_W01</p> <p>K_W03</p> <p>K_W06</p> <p>K_W12</p> <p>K_W13</p>
	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>U01 - wykorzystuje wiedzę historyczno-oświatową do analizy i interpretacji współczesnych sytuacji edukacyjnych w tym także działań w stosunku do osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi</p> <p>U02 – z historycznego punktu widzenia ocenia i analizuje zmiany zachodzące w motywach i typach ludzkich zachowań w stosunku do osób z niepełnosprawnościami i jest w stanie planować konkretne działania przeciw wykluczeniu społecznemu</p> <p>U03- prezentuje własne pomysły i rozwiązania w pracy z wychowankiem o szczególnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych argumentując je solidną wiedzą historyczno-oświatą z zakresu pedagogiki specjalnej i innych subdyscyplin pedagogiki, kierując się przy tym zasadami etyki społecznej</p>	<p>K_U01</p> <p>K_U03</p> <p>K_U06</p>
	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	<p>K01- ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy i systematycznego dokształcania w zakresie pedagogiki a szczególnie pedagogiki specjalnej w oparciu o którą buduje własny warsztat pracy pedagoga specjalnego</p> <p>K01- sięgając do pozytywnych i uznanych wzorców z przeszłości kształtuje własny wizerunek pedagoga specjalnego odznaczający się zaangażowaniem, rozważą, profesjonalizmem i humanitaryzmem</p>	<p>K_K01</p> <p>K_K02</p> <p>K_K07</p>

Organizacja									
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		

Liczba godzin	20	20	-----	-----	-----	-----	-----

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, dyskusja, praca z tekstem źródłowym, przygotowanie referatu lub prezentacji na zadany temat.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x	x		x		x
W02								x	x		x		x
W03								x	x		x		x
W04								x	x		x		
W05								x	x		x		
U01								x	x				
U02								x	x				
U03								x	x				
K01								x	x				x
K02								x	x				
....								x	x				x

Kryteria oceny

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność (20%) oraz aktywność na zajęciach (20%), przygotowanie referatu lub prezentacji (10%) oraz pozytywne zaliczenie egzaminu pisemnego (50%)

Uwagi

Studia stacjonarne licencjackie I stopnia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka wykładu:

1. Główne założenia wybranych modeli kształcenia i wychowania antycznego i ich wpływ na współczesne rozwiązania edukacyjne.
2. Niepełnosprawność jako problem społeczny i moralny w okresie antyku i średniowiecza
3. Powstanie i rozwój uniwersytetów XI-XIX wiek.
4. Humanistyczna koncepcja człowieka i jej wpływ na zmiany modelu edukacji i stosunku do osób z niepełnosprawnościami.
5. Wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany edukacyjne w Europie w XVIII w.
6. Przemiany w zakresie działalności społeczno-opiekuńczej nad dzieckiem i młodzieżą w XIX i XX wieku
7. Pedagogika tradycyjna a nowe wychowanie – podstawy naukowe i społeczne, twórcy i kierunki rozwoju.

Tematyka ćwiczeń:

1. Grecka myśl pedagogiczna (Platon, Arystoteles, Pseud-Plutarch).
2. Szkolnictwo pozauniwersyteckie w średniowieczu.

3. Wybrane teorie pedagogiczne XVIII/XIX wieku (J.J. Rousseau; J. H. Pestalozzi)
4. Początki nauczania i opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami do końca XIX wieku (geneza tyflo – surdo i oligofreno pedagogiki)
5. Polska pedagogika specjalna w okresie międzywojennym – twórcy i instytucje

Wykaz literatury podstawowej

Dzieje szkolnictwa i pedagogiki specjalnej. pod red. S. Mauersberga, Warszawa 1990.
 Garbat M., *Historia niepełnosprawności*, Gdynia 2015.
 Kot S., *Historia wychowania.*, t. 1 i 2, Wydawnictwo „Żak”, Warszawa 1996.
Historia wychowania, t. 1 i 2, Ł. Kurdybacha (red), Warszawa 1965 – 1968.
Historia wychowania. Wiek XX, t. 1 i 2, J. Miąso (red.), Warszawa 1980.
 Litak S., *Historia wychowania*, t.1, Kraków 2004
 Możdżeń S. I., *Historia wychowania 1795 – 1918*, Kielce 2000.
 Możdżeń S. I., *Historia wychowania 1918 – 1945*, Kielce 2000.
 J. Ryś, *Szkolnictwo polskie w nurcie europejskich przemian oświatowych XVI – XVII wieku*, „Kwartalnik Pedagogiczny” 2015, nr LX.
Źródła do dziejów wychowania i myśli pedagogicznej, t. 1-3,. S. Wołoszyn (wybór i oprac.), PWN, Warszawa 1965 - 1966

Wykaz literatury uzupełniającej

Balcerek M., *Rozwój opieki nad dzieckiem w Polsce w latach 1918-1939*, Warszawa 1978.
 Bartoń B., *Rys historyczny rozwoju pedagogiki specjalnej w Polsce i na świecie, na tle ewolucji poglądów dotyczących upośledzenia umysłowego*, <https://www.edukator.org.pl> › rys › rys
 Czarnecka I., *Rozwój szkolnictwa specjalnego w Polsce w latach 1918-1939 realia a oczekiwania*, Warszawa 2021.
Historyczny dyskurs nad pedagogiką specjalną – w ujęciu pedagogicznym, pod red. J.J. Bleszyńskiego, D. Baczały i J. Binnebesela, Łódź 2008.
 Kulbaka J., *Niepełnosprawni. Z dziejów kształcenia specjalnego*, Warszawa 2012.
Pedagogika specjalna, pod red. W. Dykcika, Poznań 1998.
Pedagogika specjalna w Polsce. Wybrane zagadnienia z przeszłości i współczesności oraz tendencje rozwoju, red. U. Eckert, K. Poznański, Warszawa 1992.
Pomoc społeczna w Polsce, pod red. J. Staręgi-Piasek, Warszawa 1985.
 Wołoszyn S., *Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie*, PWN, Warszawa 1964.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	14
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	30
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4